Περίληψη απόφασης της Επιτροπής

της 20ής Ιουλίου 2016

με την οποία μια πράξη συγκέντρωσης κηρύσσεται συμβατή με την εσωτερική αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ

(Υπόθεση M.7724 — ASL/Arianespace)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2016) 4621 final]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2017/C 438/09)

Στις 20 Ιουλίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σε υπόθεση συγκέντρωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων ([1]), και ειδικότερα το άρθρο 8 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού. Μη εμπιστευτική εκδοχή του πλήρους κειμένου της απόφασης στη γλώσσα του πρωτοτύπου της υπόθεσης βρίσκεται στον δικτυακό τόπο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, στην ακόλουθη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ Η ΠΡΑΞΗ

1. Στις 8 Ιανουαρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση μιας προτεινόμενης συγκέντρωσης δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού συγκεντρώσεων με την οποία η ASL, μια κοινή επιχείρηση υπό τον κοινό έλεγχο των εταιρειών Airbus Group S.E. («Airbus», Κάτω Χώρες) και Safran SA («Safran», Γαλλία), αποκτά, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού συγκεντρώσεων, τον αποκλειστικό έλεγχο της Arianespace Participation SA και της Arianespace SA (μαζί «Arianespace», Γαλλία), μέσω αγοράς ολόκληρης της συμμετοχής που επί του παρόντος κατέχει το Εθνικό Κέντρο Διαστημικών Σπουδών (Centre National d'Etudes Spatiales – «CNES») στην Arianespace (η «πράξη»). Η Airbus και η Safran μαζί, καθώς και η ASL, αναφέρονται στο εξής ως «τα μέρη».

2. Η εταιρεία Arianespace είναι εταιρεία που ιδρύθηκε το 1980 από το CNES, που ενήργησε ως βασικός μέτοχος, και από τη δορυφορική βιομηχανία που συμμετέχει στο πρόγραμμα Ariane, ήτοι την Airbus, τη Safran, καθώς και έντεκα άλλες ευρωπαϊκές εταιρείες που εκπροσωπούν τις δέκα χώρες που χρηματοδοτούν μέσω της συμμετοχής τους στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος («ΕΥΔ»), την ανάπτυξη του εκτοξευτή Ariane. Η αρχική μετοχική δομή έχει παραμείνει ουσιαστικά αμετάβλητη ως την παρούσα ημέρα. Η εταιρεία Arianespace εκτελεί εκτοξεύσεις δορυφόρων και άλλων διαστημικών σκαφών για εμπορικούς και θεσμικούς πελάτες από το ευρωπαϊκό διαστημικό κέντρο Guiana Space Centre («CSG») που βρίσκεται στο Κουρού, στη Γαλλία. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΥΔ της έχει αναθέσει το αποκλειστικό δικαίωμα να εμπορεύεται τους χρηματοδοτημένους από την ΕΥΔ εκτοξευτές Ariane και Vega. Βάσει συμφωνιών που έχουν υπογραφεί μεταξύ της Ρωσίας, της ΕΥΔ και της Γαλλίας, η εταιρεία Arianespace, διαθέτει, επίσης, το αποκλειστικό δικαίωμα να εκτελεί τις υπηρεσίες εκτόξευσης από το CSG για εμπορικές αποστολές με χρήση του ρωσικού εκτοξευτή Soyuz.

3. Η ASL είναι εταιρεία γαλλικού δικαίου που ελέγχεται από κοινού από την Airbus και τη Safran (50/50), και συνδυάζει τις δραστηριότητες των μητρικών της εταιρειών στον τομέα των μη στρατιωτικών και των στρατιωτικών εκτοξευτήρων δορυφόρων και των υποσυστημάτων και εξοπλισμού δορυφόρων. Η δημιουργία του ομίλου ASL κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 8 Οκτωβρίου 2014 στην υπόθεση M.7353 και εγκρίθηκε, υπό όρους, στις 26 Νοεμβρίου 2014.

4. Η Airbus είναι εταιρεία ολλανδικού δικαίου με ενεργό συμμετοχή στον τομέα της αεροναυτικής, του διαστήματος και της άμυνας. Είναι επί του παρόντος εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Φραγκφούρτης, της Μαδρίτης και του Παρισιού. Η Airbus αποτελείται από τρία κύρια τμήματα: i) το τμήμα της Airbus που ασχολείται με την κατασκευή εμπορικών αεροσκαφών (που αντιπροσωπεύει το 68,4 % των συνολικών εσόδων του ομίλου το 2014)· ii) το τμήμα ελικοπτέρων Airbus (που αντιπροσωπεύει το 9,8 % των συνολικών εσόδων του ομίλου)· και iii) το τμήμα άμυνας και διαστήματος της Airbus («Airbus DS») που συγκεντρώνει ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο προϊόντων στον τομέα της άμυνας, της ασφάλειας και των ασφαλών διαστημικών εφαρμογών (που αντιπροσωπεύει το 20,9 % των συνολικών εσόδων του ομίλου), συμπεριλαμβανομένων των υποσυστημάτων για εκτοξευτές (μέσω της ισπανικής θυγατρικής SAU, «Airbus DS SAU» του τμήματος άμυνας και διαστήματος της Airbus) και των δορυφόρων. Η Airbus DS δραστηριοποιείται, επίσης, ως φορέας εκμετάλλευσης δορυφόρων τηλεπικοινωνιών και γεωσκόπησης.

5. Η Safran είναι εταιρεία γαλλικού δικαίου, εισηγμένη στο χρηματιστήριο του Παρισιού, που επικεντρώνεται σε τρεις βασικούς τομείς: i) διαστημική εκτόξευση (που αντιπροσωπεύει το 53 % των συνολικών εσόδων του ομίλου)· ii) εξοπλισμός διαστημικών σκαφών (που αντιπροσωπεύει το 29 % των συνολικών εσόδων του ομίλου)· και iii) άμυνα και ασφάλεια (που αντιπροσωπεύει το 18 % των συνολικών εσόδων του ομίλου).

([1]) ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1.

II. **ΠΕΡΙΛΗΨΗ**

6. Η πράξη κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 8 Ιανουαρίου 2016.

7. Με απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η πράξη ήγειρε σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά της με την εσωτερική αγορά και εξέδωσε απόφαση για την κίνηση διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού συγκεντρώσεων [«απόφαση δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ)»].

8. Η διεξοδική έρευνα επιβεβαίωσε τα προβλήματα ανταγωνισμού που είχαν προκαταρκτικά διατυπωθεί όσον αφορά την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ της Arianespace και της Airbus.

9. Το κοινοποιούν μέρος υπέβαλε στις 20 Μαΐου 2016 τις τελικές δεσμεύσεις («τελικές δεσμεύσεις») που καθιστούν την πράξη συμβατή με την εσωτερική αγορά.

10. Συνεπώς, προτείνεται η έκδοση απόφασης έγκρισης σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού συγκεντρώσεων.

III. **ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ**

Α. ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. **Αγορά εκτοξευτών που εκμεταλλεύεται η Arianespace**

11. Η Arianespace προμηθεύεται εκτοξευτές από τους βασικούς κατασκευαστές εκτοξευτών (από την ASL για τους Ariane, από την ELV για τους VEGA και από την TsSKB για τους Soyuz). Η ASL δραστηριοποιείται ως βασικός κατασκευαστής εκτοξευτών Ariane.

12. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξετάζει την ύπαρξη μιας ευρωπαϊκής εμβέλειας αγοράς εκτοξευτών που εκμεταλλεύεται η Arianspace.

2. **Αγορά υπηρεσιών εκτόξευσης**

13. Η Arianespace εκτελεί τις εκτοξεύσεις δορυφόρων και άλλων διαστημικών σκαφών για θεσμικούς και εμπορικούς πελάτες. Εκτελεί εκτοξεύσεις τόσο σε τροχιές γεωστατικής μεταφοράς ΤΓΜ («GTO») όσο και σε τροχιές μη γεωστατικής μεταφοράς μη-ΤΓΜ («non-GTO»). Η ASL δραστηριοποιείται οριακά στην αγορά των υπηρεσιών εκτόξευσης, μέσω της κοινής της επιχείρησης Eurockot, η οποία διαθέτει στο εμπόριο τον εκτοξευτή Rockot. Ο εκτοξευτής χρησιμοποιείται για μη-ΤΓΜ εκτοξεύσεις τόσο για εμπορικούς όσο και για θεσμικούς πελάτες.

14. Στο εν λόγω πλαίσιο, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι i) ΤΓΜ και οι ii) μη-ΤΓΜ αποστολές συνιστούν διαφορετικές αγορές. Καθεμία από αυτές μπορεί να υποδιαιρεθεί περαιτέρω σε i) εκτοξεύσεις ελεύθερου ανταγωνισμού· και ii) εκτοξεύσεις περιορισμένου ανταγωνισμού (πολιτικές ή στρατιωτικές). Το παραπάνω αντιστοιχεί στις ακόλουθες διακριτές σχετικές αγορές: i) ελεύθερη αγορά υπηρεσιών εκτόξευσης ΤΓΜ· ii) ελεύθερη αγορά για υπηρεσίες εκτόξευσης μη-ΤΓΜ· iii) αγορά περιορισμένου ανταγωνισμού για υπηρεσίες εκτόξευσης ΤΓΜ· και iv) αγορά περιορισμένου ανταγωνισμού για υπηρεσίες εκτόξευσης μη-ΤΓΜ. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, το ζήτημα κατά πόσο οι αγορές υπηρεσιών εκτόξευσης μη-ΤΓΜ μπορούν να διακριθούν μεταξύ των εκτοξεύσεων τροχιάς χαμηλού ύψους (LEO) και εκτοξεύσεων τροχιάς μεσαίου ύψους (MEO) μπορεί να παραμείνει ανοικτό.

15. Όσον αφορά το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής, η Επιτροπή θεωρεί ότι i) οι ελεύθερες αγορές για υπηρεσίες εκτόξευσης (τόσο για τις εκτοξεύσεις ΤΓΜ όσο και για τις μη-ΤΓΜ) έχουν παγκόσμια εμβέλεια· και ii) οι αγορές περιορισμένου ανταγωνισμού για υπηρεσίες εκτόξευσης (τόσο για τις εκτοξεύσεις ΤΓΜ όσο και για τις μη-ΤΓΜ) έχουν εθνική ή περιφερειακή εμβέλεια.

3. **Αγορά δορυφόρων**

16. Η Airbus δραστηριοποιείται ως κατασκευαστής δορυφόρων, τόσο εμπορικών, θεσμικών και στρατιωτικών δορυφόρων, όσο και σχηματισμών δορυφόρων.

17. Στο εν λόγω πλαίσιο, η Επιτροπή εξετάζει τις ακόλουθες συναφείς αγορές: i) αγορά για ευρωπαϊκούς θεσμικούς δορυφόρους· ii) αγορές για εθνικούς θεσμικούς δορυφόρους εντός της ΕΕ· iii) αγορά για την εξαγωγή θεσμικών δορυφόρων· iv) αγορά για εμπορικούς δορυφόρους και v) αγορά για στρατιωτικούς δορυφόρους. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, μπορεί να παραμείνει ανοικτό το ζήτημα κατά πόσο η αγορά δορυφόρων θα έπρεπε να κατατμηθεί περαιτέρω βάσει του τύπου της τροχιάς (ΤΓΜ/μη-ΤΓΜ) και κατά πόσο οι σχηματισμοί δορυφόρων συνιστούν μια διακριτή αγορά.

18. Η Επιτροπή θεωρεί ότι i) η αγορά για εμπορικούς δορυφόρους έχει παγκόσμιο εμβέλεια· ii) η αγορά για ευρωπαϊκούς θεσμικούς δορυφόρους είναι ευρωπαϊκή ή εθνική σε συνάρτηση με την αναθέτουσα αρχή· iii) η αγορά για τις εξαγωγές θεσμικών δορυφόρων έχει παγκόσμια εμβέλεια· και iv) η αγορά για στρατιωτικούς δορυφόρους έχει εθνική εμβέλεια.

4. **Αγορά για τους προσαρμογείς ωφέλιμου φορτίου και για διανομείς ωφέλιμου φορτίου**

19. Η ASL έχει αναπτύξει δραστηριότητα ως προμηθευτής διανομέων ωφέλιμου φορτίου για τον Ariane 5 (για τον σχηματισμό Galileo) και για τον Soyuz (για τον σχηματισμό Globalstar). Η Airbus DS SAU δραστηριοποιείται ως προμηθευτής προσαρμογέων ωφέλιμου φορτίου για τον Ariane 5.

20. Στο εν λόγω πλαίσιο, η Επιτροπή θεωρεί ότι i) η αγορά για τους προσαρμογείς ωφέλιμου φορτίου· και ii) η αγορά για διανομείς ωφέλιμου φορτίου συνιστούν διακριτές αγορές προϊόντων. Το ακριβές γεωγραφικό πεδίο των αγορών αυτών -αγορά του ΕΟΧ ή παγκόσμια αγορά- παραμένει ανοικτό.

5. **Αγορά διαστημικών υπηρεσιών ασφάλισης**

21. Η εταιρεία Arianespace παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες στους πελάτες της, μέσω της θυγατρικής εταιρείας «S3R» πλήρους ιδιοκτησίας της.

22. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ακριβές πεδίο εφαρμογής της αγοράς προϊόντων όσον αφορά τις διαστημικές υπηρεσίες ασφάλισης μπορεί να παραμείνει ανοικτό. Κατά τον ίδιο τρόπο, το ακριβές γεωγραφικό πεδίο της αγοράς αυτής, παραμένει ανοικτό.

6. **Αγορά για την εκμετάλλευση δορυφόρων**

23. Η Airbus δραστηριοποιείται ως φορέας εκμετάλλευσης δορυφόρων για i) δορυφόρους γεωσκόπησης (ιδίω ονόματι και για λογαριασμό των ευρωπαϊκών υπηρεσιών διαστήματος) μέσω του τμήματος υπηρεσιών γεωπληροφορικής της Airbus DS (πρώην Spot Image και Infoterra)· και ii) στρατιωτικές τηλεπικοινωνίες (κυρίως για λογαριασμό του υπουργείου Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου) μέσω της εγκατεστημένης στο Ηνωμένο Βασίλειο θυγατρικής της εταιρείας Paradigm.

24. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ακριβές πεδίο της αγοράς προϊόντος για την εκμετάλλευση δορυφόρων μπορεί να παραμείνει ανοικτό. Όσον αφορά το γεωγραφικό πεδίο, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αγορές αυτές έχουν παγκόσμια εμβέλεια.

Β. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

25. Η Airbus και η ASL δραστηριοποιούνται σε αγορές που είναι κάθετα συνδεδεμένες ή συνδέονται με άλλον τρόπο με τις δραστηριότητες της Arianespace. Ειδικότερα, υπάρχουν σύνδεσμοι μεταξύ των δραστηριοτήτων της Arianespace ως παρόχου υπηρεσιών εκτόξευσης και των δραστηριοτήτων των ακόλουθων εταιρειών: i) της ASL, ως προμηθεύτριας εταιρείας της οικογένειας εκτοξευτών Ariane στην Arianespace· ii) της Airbus DS SAU, ως προμηθεύτριας προσαρμογέων ωφέλιμου φορτίου· iii) των Airbus DS SAU και ASL, ως προμηθευτριών διανομέων ωφέλιμου φορτίου· iv) της Airbus, ως κατασκευαστικής εταιρείας δορυφόρων· και v) της Airbus ως φορέα εκμετάλλευσης δορυφόρων. Υπάρχει μια συμπληρωματική σχέση που δημιουργείται από την πράξη, δηλαδή η σχέση μεταξύ των δραστηριοτήτων παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών της Arianespace και των δραστηριοτήτων της Airbus ως i) κατασκευαστή δορυφόρων· και ii) φορέα εκμετάλλευσης δορυφόρων.

1. **Αξιολόγηση υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού: σχέση μεταξύ i) της Arianespace ως παρόχου υπηρεσιών εκτόξευσης και ii) της Airbus ως κατασκευαστή δορυφόρων**

Ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών

26. Στην απόφαση δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ), διατυπώθηκαν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με τον κίνδυνο ότι οι ανταλλαγές ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ της Arianespace και της Airbus θα μπορούσαν να βλάψουν άλλους κατασκευαστές δορυφόρων και άλλους παρόχους υπηρεσιών εκτόξευσης.

27. Μετά από διεξοδική έρευνα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη οδηγεί σε σημαντική παρεμπόδιση της άσκησης αποτελεσματικού ανταγωνισμού όσον αφορά τις ανταλλαγές ευαίσθητων πληροφοριών από i) την Arianespace προς την Airbus σε σχέση με άλλους κατασκευαστές δορυφόρων· και ii) την Airbus προς την Arianespace σε σχέση με άλλους παρόχους υπηρεσιών εκτόξευσης.

28. Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας της Επιτροπής, η εταιρεία Arianespace έχει πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με κατασκευαστές δορυφόρων, ήτοι τεχνικές πληροφορίες σχετικά με τη μάζα και το χρονοδιάγραμμα, τη φύση της αποστολής, το κέντρο βαρύτητας και τις απαιτήσεις θέσης σε τροχιά, τις διατάξεις των δορυφόρων κ.λπ., καθώς και εμπορικές πληροφορίες. Οι τρέχουσες ρήτρες εμπιστευτικότητας (π.χ. διατάξεις περί μη δημοσιοποίησης) που περιλαμβάνονται σε συμβάσεις μεταξύ κατασκευαστών δορυφόρων και της Arianespace δεν αρκούν για να αποτρέψουν τη διαβίβαση εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών από την εταιρεία Arianespace προς την Airbus. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Arianespace είναι πιθανό να διαθέτει την ικανότητα ανταλλαγής ευαίσθητων πληροφοριών με την Airbus σχετικά με άλλους κατασκευαστές δορυφόρων.

29. Επιπλέον, οι πληροφορίες που παρέχουν οι κατασκευαστές δορυφόρων στην Arianespace είναι τέτοιας φύσης, ώστε η Airbus θα μπορούσε να αποκομίσει πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της από την πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εταιρεία Arianespace είναι πιθανό να διαθέτει κίνητρο για την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών με την Airbus σχετικά με άλλους κατασκευαστές δορυφόρων.

30. Επιπλέον, η ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών από την Arianespace προς την Airbus σχετικά με άλλους κατασκευαστές δορυφόρων είναι πιθανό να έχει σημαντική δυσμενή επίπτωση στον ανταγωνισμό στις αγορές των δορυφόρων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι θα οδηγούσε i) σε λιγότερο ανταγωνιστικές προσφορές, επειδή η Airbus θα προσάρμοζε τη στρατηγική της με βάση τις πληροφορίες, στις οποίες απέκτησε πρόσβαση, σχετικά με τους ανταγωνιστές της· και ii) σε λιγότερη καινοτομία στην αγορά, δεδομένου ότι οι ανταγωνιστές της θα είχαν λιγότερα κίνητρα για την παραγωγή καινοτομίας, αν η Airbus μπορούσε εύκολα να αντιγράφει τις καινοτομίες τους και να καρπώνεται τα οφέλη που προκύπτουν από την καινοτομία.

31. Η Επιτροπή κατέληξε, επίσης, στο συμπέρασμα ότι η Airbus έχει πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες σχετικά με τους παρόχους υπηρεσιών εκτόξευσης, οι οποίες περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα των χρονοθυρίδων εκτόξευσης και την τιμολόγηση, καθώς και τις νέες εξελίξεις. Όπως και στην περίπτωση της ανταλλαγής πληροφοριών από την Arianespace προς την Airbus, οι ρήτρες εμπιστευτικότητας δεν αποκλείουν την ανταλλαγή πληροφοριών με μητρική ή θυγατρική εταιρεία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Arianespace θα ήταν πιθανό να διαθέτει την ικανότητα ανταλλαγής ευαίσθητων πληροφοριών με την Airbus σχετικά με άλλους κατασκευαστές δορυφόρων.

32. Η Επιτροπή κατέληξε, επίσης, στο συμπέρασμα ότι, μολονότι η Airbus είναι ήδη παρούσα στην Arianespace, η Airbus, μετά την πράξη συγκέντρωσης, θα είναι, το πιθανότερο, περισσότερο διατεθειμένη να διαβιβάζει πληροφορίες στην Arianespace σχετικά με άλλους παρόχους υπηρεσιών εκτόξευσης.

33. Τέλος, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ανταλλαγές ευαίσθητων πληροφοριών από την Airbus προς την Arianespace σχετικά με άλλους παρόχους υπηρεσιών εκτόξευσης είναι πιθανό να έχουν σημαντική δυσμενή επίπτωση στον ανταγωνισμό στις αγορές των υπηρεσιών εκτόξευσης. Τούτο διότι η πρόσβαση της Arianespace στις τεχνικές και εμπορικές πληροφορίες σχετικά με άλλους παρόχους υπηρεσιών εκτόξευσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να εξουδετερώσει κάθε τεχνικό πλεονέκτημα και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση των κινήτρων των ανταγωνιστών για καινοτομία και ανταγωνιστικότητα.

Ο αποκλεισμός των ανταγωνιστών της Airbus στις αγορές δορυφόρων

34. Στην απόφαση δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ), διατυπώθηκαν, επίσης, σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει η Arianespace, μετά την πράξη συγκέντρωσης, τη θέση της στις αγορές υπηρεσιών εκτόξευσης για να ευνοήσει τις πωλήσεις των δορυφόρων της Airbus και, ως εκ τούτου, να εισαγάγει διακρίσεις αποκλείοντας την είσοδο ανταγωνιστών της Airbus στις αγορές για δορυφόρους.

35. Για παράδειγμα, τα μέρη θα μπορούσαν υποθετικά να προσφέρουν έκπτωση στους πελάτες που αγοράζουν τους δορυφόρους της Airbus από κοινού με τις υπηρεσίες εκτόξευσης δορυφόρων Arianespace, με ταυτόχρονη αύξηση των τιμών για τα δύο συγκεκριμένα συστατικά μέρη, όταν δεν αγοράζονται μαζί. Επιπλέον, η εταιρεία Arianespace θα μπορούσε υποθετικά να εξασφαλίσει προνομιακή μεταχείριση στην Airbus κατά την κατανομή των χρονοθυρίδων (δηλαδή, αν οι πελάτες δεσμεύονται να αγοράσουν τον δορυφόρο από την Airbus) και να προσφέρει λιγότερο ευνοϊκές χρονοθυρίδες εκτόξευσης για δορυφόρους που δεν έχουν αγοραστεί από την Airbus.

36. Μετά από διεξοδική έρευνα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν οδηγεί σε σημαντική παρεμπόδιση στην άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού λόγω της σχέσης μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών στην παγκόσμια ελεύθερη αγορά για υπηρεσίες εκτόξευσης ΓΤΜ και στην παγκόσμια αγορά εμπορικών δορυφόρων, όσον αφορά τις στρατηγικές αποκλεισμού.

37. Πρώτον, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μετά τη συγκέντρωση, τα μέρη ενδέχεται να μην έχουν την ικανότητα να αποκλείουν αποτελεσματικά τους ανταγωνιστές της Airbus στις αγορές δορυφόρων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι i) μολονότι η Arianespace αποτελεί, επί του παρόντος, τον ηγέτη της αγοράς, υπάρχουν αξιόπιστες εναλλακτικές, όπως οι SpaceX και ILS· ii) η αγορά εκτοξεύσεων δορυφόρων συνιστά δυναμικό, ανταγωνιστικό περιβάλλον, όπου εισέρχονται και άλλες εταιρείες και οι θέσεις των εταιρειών μετατοπίζονται με γρήγορο ρυθμό με την πάροδο του χρόνου· iii) οι φορείς εκμετάλλευσης δορυφόρων μπορεί να είναι σε θέση να αντισταθμίσουν, μερικώς, την ικανότητα των μερών να αποκλείουν τους ανταγωνιστές κατασκευαστές δορυφόρων· iv) τα χαρακτηριστικά των αγορών για δορυφόρους είναι πιθανόν να παρεμποδίσουν τον αποκλεισμό των ανταγωνιστών της Airbus στην αγορά εμπορικών δορυφόρων τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα· και v) ο αποτελεσματικός αποκλεισμός των κατασκευαστών εμπορικών δορυφόρων σε μακροπρόθεσμη βάση θα ήταν εξαιρετικά αμφίβολος.

38. Δεύτερον, και όσον αφορά το κίνητρο αποκλεισμού ανταγωνιστών στις αγορές δορυφόρων, η ανάλυση που διενεργήθηκε από την Επιτροπή κατέδειξε ότι, παρόλο που υπάρχουν στοιχεία που υποδηλώνουν την ύπαρξη κάποιων κινήτρων, υπάρχουν, επίσης, αντισταθμιστικοί παράγοντες που μπορούν να εξουδετερώνουν τέτοια πιθανά κίνητρα. Ως εκ τούτου, λαμβανομένης υπόψη της πιθανής απουσίας της ικανότητας αποκλεισμού, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ζήτημα κατά πόσον τα μέρη είναι πιθανό να έχουν το κίνητρο να αποκλείσουν τους ανταγωνιστές της Airbus στην παγκόσμια αγορά εμπορικών δορυφόρων, μπορεί να παραμείνει ανοικτό.

39. Τρίτον, η Επιτροπή ανέλυσε τον αντίκτυπο στον ανταγωνισμό της υιοθέτησης μιας στρατηγικής με επιπτώσεις αποκλεισμού, στη βάση του δυσμενέστερου σεναρίου ενός υποθετικού αποκλεισμού ενός από τους ανταγωνιστές της Airbus. Σε αυτό το σενάριο, το οποίο δεν είναι το πιθανότερο, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ούτως ή άλλως μια τέτοια πιθανή στρατηγική αποκλεισμού από την αγορά δεν θα ήταν πιθανό να έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες στον ανταγωνισμό. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι i) υπάρχουν διάφοροι άλλοι φορείς που δραστηριοποιούνται επίσης στον εμπορικό τομέα· ii) ενόψει της υπάρχουσας πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, οι κατασκευαστές δορυφόρων μπορούν εύκολα να επεκταθούν· και iii) οι φορείς εκμετάλλευσης δορυφόρων διαθέτουν κάποιον βαθμό αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος.

40. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν οδηγεί σε σημαντική παρεμπόδιση στην άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού λόγω της σχέσης μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών i) στην παγκόσμια ελεύθερη αγορά για υπηρεσίες εκτόξευσης μη-ΓΤΜ· και ii) στην αγορά για εξαγωγές θεσμικών δορυφόρων και την υποθετική παγκόσμια αγορά για σχηματισμούς δορυφόρων, όσον αφορά τον αποκλεισμό. Μετά από διεξοδική έρευνα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν οδηγεί σε σημαντική παρεμπόδιση στην άσκηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού λόγω της σχέσης μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών i) στις ευρωπαϊκές και εθνικές (εντός της ΕΕ) δεσμευμένες αγορές για υπηρεσίες εκτόξευσης ΓΤΜ και μη-ΓΤΜ· και ii) στην ευρωπαϊκή αγορά για θεσμικούς δορυφόρους και τις εθνικές αγορές για στρατιωτικούς/θεσμικούς δορυφόρους, όσον αφορά τις στρατηγικές αποκλεισμού.

2. **Αξιολόγηση υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού: κάθετη σχέση μεταξύ i) της Arianespace ως παρόχου υπηρεσιών εκτόξευσης και ii) της ASL ως προμηθευτή της οικογένειας εκτοξευτών Ariane**

41. Στην απόφαση δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ), διατυπώθηκαν, επίσης, σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την πιθανή στρατηγική αποκλεισμού πελατών, σύμφωνα με την οποία τα μέρη θα έδιναν προτεραιότητα σε εκτοξεύσεις με εκτοξευτές Ariane εις βάρος των εκτοξευτών Vega που παράγονται από την ELV και κυκλοφορούν στο εμπόριο από την Arianespace.

42. Μετά από διεξοδική έρευνα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι συμβαλλόμενοι δεν θα διέθεταν την ικανότητα και το κίνητρο να εφαρμόσουν στρατηγική αποκλεισμού πελατών εις βάρος της ELV και ότι, ακόμα και στην υποθετική περίπτωση υιοθέτησης μιας τέτοιας στρατηγικής, δεν θα υπήρχε σημαντικά δυσμενή επίπτωση για τον ανταγωνισμό. Ειδικότερα, στις διαπιστώσεις της η Επιτροπής ανέφερε ότι η πλατφόρμα Ariane σπάνια θα χρησιμοποιηθεί για τον ίδιο τύπο αποστολών με την πλατφόρμα Vega και ότι, ακόμη και η υποθετική υιοθέτηση στρατηγικής αποκλεισμού πελατών εις βάρος της ELV, δεν θα είχε καμία επίπτωση στους ανταγωνιστές της Arianespace στις αγορές υπηρεσιών εκτόξευσης. Αυτό συμβαίνει, επειδή η ELV υποχρεούται να πωλήσει τον εκτοξευτή της αποκλειστικά στην Arianespace και όλοι οι ανταγωνιστές της Arianespace εκμεταλλεύονται τους δικούς τους εκτοξευτές.

3. **Αξιολόγηση υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού: κάθετη σχέση μεταξύ i) της Arianespace ως παρόχου υπηρεσιών εκτόξευσης και ii) των Airbus DS SAU και ASL ως προμηθευτριών εταιρειών διανομέων και προσαρμογέων ωφέλιμου φορτίου.**

43. Στην απόφαση δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ), διατυπώθηκαν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με τη στρατηγική πιθανού αποκλεισμού πελατών μέσω της οποίας τα μέρη θα μπορούσαν να επιλέξουν την προμήθεια προσαρμογέων και διανομέων ωφέλιμου φορτίου μόνο από την ASL ή την Airbus DS SAU, ακόμη και αν αυτή η επιλογή δεν αποτελεί τη βέλτιστη διαθέσιμη λύση, εις βάρος των υφιστάμενων εναλλακτικών προμηθευτών διανομέων και προσαρμογέων ωφέλιμου φορτίου της Arianespace.

44. Μετά από διεξοδική έρευνα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα μέρη, κατά πάσα πιθανότητα, δεν θα είναι σε θέση να αποκλείσουν την πρόσβαση σε αγορές επόμενου σταδίου όσον αφορά τους διανομείς ωφέλιμου φορτίου. Ειδικότερα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα μέρη θα μπορούσαν να υιοθετήσουν μια στρατηγική αποκλεισμού πελατών μόνον όσον αφορά τους διανομείς που δεν χρηματοδοτούνται από την ΕΥΔ και θα διέθεταν περιορισμένη ικανότητα να αποκλείσουν τους ανταγωνιστές τους στην αγορά για διανομείς ωφέλιμου φορτίου. Επιπλέον, ακόμη και στην υποθετική περίπτωση της υιοθέτησης μιας στρατηγικής αποκλεισμού πελατών όσον αφορά τους διανομείς ωφέλιμου φορτίου, αυτό δεν θα ήταν πιθανό να έχει σημαντικά δυσμενή επίπτωση για τον ανταγωνισμό στις αγορές των υπηρεσιών εκτόξευσης, λόγω του μικρού σχετικά μεγέθους της τιμής των διανομέων ωφέλιμου φορτίου ως προς το συνολικό κόστος των υπηρεσιών εκτόξευσης.

45. Η Επιτροπή, επίσης, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα μέρη, κατά πάσα πιθανότητα δεν θα ήταν σε θέση να αποκλείσουν την πρόσβαση σε αγορές επόμενου σταδίου όσον αφορά τους διανομείς ωφέλιμου φορτίου. Ειδικότερα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα μέρη δεν είναι πιθανό να διαθέτουν την ικανότητα να αποκλείσουν την πρόσβαση σε αγορές επόμενου σταδίου μέσω της στρατηγικής αποκλεισμού πελατών όσον αφορά τους προσαρμογείς ωφέλιμου φορτίου, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που τίθενται από τους κανόνες περί προμηθειών της ΕΥΔ και το σχετικά υψηλό κόστος της ανάπτυξης νέων προσαρμογέων ωφέλιμου φορτίου. Επιπλέον, ακόμη και στην υποθετική περίπτωση της υιοθέτησης μιας στρατηγικής αποκλεισμού πελατών όσον αφορά τους προσαρμογείς ωφέλιμου φορτίου, αυτό δεν θα ήταν πιθανό να έχει σημαντικά δυσμενή επίπτωση για τον ανταγωνισμό στις αγορές των υπηρεσιών εκτόξευσης, λόγω του μικρού σχετικά μεγέθους της τιμής των προσαρμογέων ωφέλιμου φορτίου ως προς το συνολικό κόστος των υπηρεσιών εκτόξευσης.

4. **Αξιολόγηση υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού: σχέση μεταξύ i) της Arianespace ως παρόχου ασφαλιστικών υπηρεσιών και ii-α) της Airbus ως φορέα εκμετάλλευσης δορυφόρων και ii-β) της Airbus ως κατασκευαστή δορυφόρων**

46. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν οδηγεί σε σημαντική παρεμπόδιση της άσκησης αποτελεσματικού ανταγωνισμού λόγω της κάθετης σχέσης μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών στις αγορές για τις διαστημικές υπηρεσίες ασφάλισης και i) στις αγορές για την εκμετάλλευση δορυφόρων και ii) στις αγορές για δορυφόρους, όσον αφορά είτε τον αποκλεισμό πελατών είτε τον αποκλεισμό συντελεστών παραγωγής.

5. **Αξιολόγηση υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού: κάθετη σχέση μεταξύ i) της Arianespace ως παρόχου υπηρεσιών εκτόξευσης και ii) της Airbus ως φορέα εκμετάλλευσης δορυφόρων**

47. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη δεν οδηγεί σε σημαντική παρεμπόδιση της άσκησης αποτελεσματικού ανταγωνισμού λόγω της κάθετης σχέσης μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών στις αγορές για υπηρεσίες εκτόξευσης και στις αγορές εκμετάλλευσης δορυφόρων, όσον αφορά είτε τον αποκλεισμό πελατών είτε τον αποκλεισμό συντελεστών παραγωγής.

6. **Συμπέρασμα**

48. Ως εκ τούτου, η απόφαση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πράξη συγκέντρωσης οδηγεί σε σημαντική παρεμπόδιση της άσκησης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές δορυφορικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκτόξευσης όσον αφορά την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ της Airbus και της Arianespace.

Γ. ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

49. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα ανταγωνισμού που συνδέονται με την ενδεχόμενη ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ των εταιρειών Arianespace και Airbus, οι διάδικοι υπέβαλαν στις 20 Μαΐου 2016 τις τελικές δεσμεύσεις που περιγράφονται κατωτέρω.

50. Οι τελικές δεσμεύσεις περιλαμβάνουν διατάξεις όσον αφορά i) τα τείχη προστασίας (firewalls)· και ii) τους περιορισμούς στην απασχόληση τόσο στο επίπεδο της Airbus, όσο και της ASL και της Arianespace, καθώς και ειδική διαδικασία διαιτησίας σε όλες τις συμφωνίες εμπιστευτικότητας όσον αφορά την εφαρμογή των δεσμεύσεων.

51. Τα μέτρα εφαρμογής τειχών προστασίας (firewalls) τίθενται μεταξύ της ASL/Arianespace, αφενός, και της Airbus, αφετέρου, προκειμένου να παρεμποδίσουν τις ανταλλαγές των: α) ευαίσθητων πληροφοριών υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού σχετικά με τους κατασκευαστές δορυφόρων που ανταγωνίζονται τον όμιλο Airbus· β) ευαίσθητων πληροφοριών υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού σχετικά με τη συμβατότητα εκτοξευτή και δορυφόρου· και γ) ευαίσθητων πληροφοριών υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού σχετικά με τις υπηρεσίες εκτόξευσης των προμηθευτών τέτοιων υπηρεσιών εκτός της Arianespace.

52. Προκειμένου να ενισχυθούν περαιτέρω οι διατάξεις σχετικά με τα τείχη προστασίας που περιγράφονται ανωτέρω, τα μέρη υπέβαλαν, επίσης, και ένα διορθωτικό μέτρο που συνίσταται στην απαγόρευση να είναι οι εργαζόμενοι της Airbus μέλη του διοικητικού συμβουλίου/της διοικούσας επιτροπής ή διευθύνοντες σύμβουλοι της Arianespace. Επιπλέον, i) το προσωπικό της ASL/Arianespace που διαθέτει πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν τους κατασκευαστές δορυφόρων που ανταγωνίζονται τον όμιλο Airbus, καθώς και ευαίσθητες πληροφορίες υπό το πρίσμα του ανταγωνισμού όσον αφορά τη συμβατότητα εκτοξευτή και δορυφόρου υπόκειται σε περίοδο αναμονής πριν να είναι σε θέση να μεταφερθεί στην Airbus DS Satellites· και ii) το προσωπικό της Airbus DS Satellites που διαθέτει πρόσβαση σε εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν τις υπηρεσίες εκτόξευσης προμηθευτών τέτοιων υπηρεσιών εκτός της Arianespace υπόκειται σε περίοδο [1-5] ετών αναμονής πριν να είναι σε θέση να μεταφερθεί στην ASL/Arianespace.

53. Στην απόφασή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι τελικές δεσμεύσεις είναι κατάλληλες και επαρκείς για να εξαλείψουν την εντοπισθείσα σημαντική παρεμπόδιση της άσκησης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές δορυφορικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκτόξευσης σε ό,τι αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Airbus και της Arianespace.

IV. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

54. Για τους προαναφερόμενους λόγους, η απόφαση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση, όπως τροποποιήθηκε από τις δεσμεύσεις που υποβλήθηκαν στις 20 Μαΐου 2016, δεν πρόκειται να εμποδίσει σε σημαντικό βαθμό την άσκηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ή σε σημαντικό τμήμα αυτής.

55. Ως εκ τούτου, η συγκέντρωση θα πρέπει να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού συγκεντρώσεων και το άρθρο 57 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.